

Vragen en opwaardering m.b.t. SB Financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen 2024

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
VVD	1	<u>Opwaardeerverzoek</u> : De VVD agendeert de Statenbrief voor bespreking in de commissie om met het college in debat te gaan over de gevolgen van mogelijk tekorten in de komende jaren. We zien daarnaast de financiële functie bij veel gemeenten onder druk staan. De VVD maakt zich zorgen over de middellange termijn en wil kijken wat dit voor het interbestuurlijk toezicht betekent. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat de daadwerkelijke toezichtbrieven aan de gemeenten pas op 1 maart 2024 via het IBT-portaal worden gepubliceerd, deze zijn op het moment van agenderen nog niet beschikbaar maar betrekken we wel graag bij de bespreking in de commissie.	De individuele brieven aan de gemeenten worden, zoals gebruikelijk, rond 1 maart gepubliceerd. Deze datum is bewust gekozen om de gemeenten/gemeenteraden de tijd te geven de (openbare) brieven, die net vóór Kerst worden verzonden eerst zelf te bespreken en openbaar te maken (vaak via de lijst van ingekomen stukken bij een raadsvergadering in januari of februari) .
	2	In de Statenbrief spreekt het college over ‘... risico’s die wij in het algemeen of bij specifieke gemeenten zien.’ Kan het collega aangeven om welke risico’s dit gaat. Is hierin een trend waar te nemen?	Naast de “ravijnjaren” die ontstaan door een verlaging van het gemeentefonds vanaf 2026 gaat het om bijvoorbeeld de kostenontwikkeling binnen het sociaal domein, de toereikendheid van de budgetten voor onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen of een matige reservepositie, waardoor gemeenten niet of nauwelijks ruimte hebben tegenvallers op te vangen.
	3	Gemeenten kunnen ook in aanmerking komen wanneer hun begroting niet reëel en structureel sluitend is, maar zij wel kunnen aantonen dat dit evenwicht in meerjarenperspectief wordt hersteld. In hoeveel gevallen is hiervan sprake?	Om voor repressief toezicht (de lichte vorm) in aanmerking te komen moeten gemeenten hun begroting reëel en structureel in evenwicht hebben <u>of</u> aantonen dat dit evenwicht in meerjarenperspectief wordt gerealiseerd (artikel 203 Gemeentewet). De begroting 2024 voldeed voor alle Utrechtse gemeenten aan de eerste voorwaarde. Omdat alle begrotingen aan de eerste voorwaarde voldoen, is voor de vaststelling van de toezichtvorm het meerjarenperspectief niet meer van invloed. In de begroting 2024 was er geen gemeente die het begrotingsjaar (2024) niet sluitend vaststelde, maar het meerjarenperspectief wel.
	4	Kan het college aangeven welke criteria worden gehanteerd om te bepalen of maatregelen in voldoende mate bijdragen aan het herstel van het financiële evenwicht?	De Gemeentewet schrijft naast structureel evenwicht ook reëel evenwicht voor. Dat betekent dat wij de begroting ook beoordelen op realiteit van de ramingen. In het geval van herstelmaatregelen als bezuinigingen, ombuigingen en belastingverhogingen wordt diezelfde beoordeling gedaan. Bij bezuinigingsmaatregelen gaat het er dan bijvoorbeeld om of die in voldoende mate concreet en haalbaar zijn en of het ingeboekte voordeel is onderbouwd.
	5	In de brief wordt voor de jaren 2024-2027 een overzicht gegeven van de totalen van de meerjarenbegroting. Kan het college ook	In de begroting 2023-2026 was het beeld identiek, met dien verstande dat er toen 3 jaren ruim positief waren en alleen 2026 negatief. Voor de begrotingen in de jaren daaraan voorafgaand is

		voor de periode 2018-2023 een dergelijk overzicht geven?	een dergelijk overzicht niet representatief, omdat de saldi van de verschillende gemeenten over de 4 begrotingsjaren veelal heel divers waren.
	6	Hoe ontwikkelt het saldo zich na 2027 op basis van de meerjarenbegrotingen?	De gemeentelijke meerjarenbegrotingen beslaan een termijn van 4 jaar. Vanaf het jaar 2028 is dus niets opgenomen. Daardoor kan hier geen uitspraak over gedaan worden.
	7	Het college heeft gemeenten geadviseerd bij de kadernota's scenario's uit te werken die ingaan op de impact van de tekorten, welke processen worden ingericht en welk tijdspad hierbij hoort. Is het college ook voornemens hier lopende het jaar nog op terug te komen of maakt dit onderdeel uit van het reguliere toezichtproces?	Dit advies maakt onderdeel uit van ons reguliere toezichtproces. In onze ambtelijke en bestuurlijke contacten gedurende het jaar nemen we dit mee. Bij de komende Kader- en Perspectiefnota's zal duidelijk worden hoever gemeenten hiermee al zijn gevorderd. De begroting 2025-2028 is het eerste formele moment dat wij hierover met de gemeenteraad communiceren. Wij hopen dat er dan ook duidelijkheid bestaat over de maatregelen die het Rijk, al dan niet, gaat nemen om het gemeentefonds vanaf 2026 te laten groeien.
BBB	8	In 2026 / 2027 worden bij vrijwel alle gemeenten tekorten voorzien. Staat dit volgens u voldoende op het netvlies bij VNG en Rijk (formerende partijen)?	Ja, hier is continu landelijke aandacht voor. Daarnaast wordt vanuit VNG en IPO, ook gezamenlijk via een position-paper, aandacht gevraagd voor de problematiek en de gevolgen die het kan hebben wanneer gemeenten na 2025 moeten bezuinigen.
	9	Worden er daartoe nog acties ondernomen?	De acties worden gecoördineerd vanuit het IPO en de VNG richting Rijk.